

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

रत्नागिरी जिल्ह्यातील जैतापूर येथील अणुऊर्जा प्रकल्प लवकरात लवकर सुरु करण्याबाबत

(१) २४५२७ (०६-०८-२०१५). श्री.नितेश राणे (कणकवली) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील जैतापूर येथे राज्यातील होवू घातलेल्या देशातील सर्वात मोठ्या अणुऊर्जा प्रकल्पाच्या संदर्भात भारतीय अणुऊर्जा महामंडळ आणि लार्सन अँड टुब्रो फ्रान्सच्या अरेवा कंपनीने अभियांत्रिकी साधन सामुग्री निर्मिती बाबत २ करार केले असून येत्या २ वर्षात जैतापूर प्रकल्पाचे काम सुरु करण्यात येणार असल्याची माहिती फ्रान्सच्या दुतावासातील आण्विक सल्लागार सुनिल फेलिक्स यांनी दि. ३१ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्पाच्या संदर्भात भारतीय अणुऊर्जा महामंडळ आणि लार्सन अँड टुब्रो यांच्या सोबत फ्रान्सच्या अरेवा कंपनीने केलेल्या २ करारांचे स्वरूप काय आहे,

(३) सदरहू प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२०-०५-२०१६) : (१) व (२) न्युक्लिअर पॉवर कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि. व अरेवा कंपनी, फ्रान्स यांच्यामध्ये एप्रिल, २०१५ मध्ये अभियांत्रिकी साधनसामुग्री निर्मितीबाबत (Pre-Engineering Agreement) करार झाला आहे. या करारानुसार अणुऊर्जाच्या तांत्रिक बाबी स्पष्ट होऊन, सुरक्षासंबंधी सवितस्तर आढावा घेणे सुकर होईल व अणुऊर्जा नियामक मंडळाकडून परवाना मिळविण्याबाबत प्रक्रिया सुरु करता येईल. तसेच मे. एल अँड टी. कंपनीने मे अरेवा यांच्या सोबत सामंजस्य करार केला आहे. हा करार भारत सरकारच्या मेक इन इंडियाच्या धोरणा प्रमाणे आहे. सद्यःस्थितीत फ्रान्सच्या अरेवा कंपनीकडून प्राप्त झालेल्या व्यावसायिक प्रस्तावावर चर्चा सुरु असून चर्चेअंती प्रकल्पाचा तपशील ठरल्यानंतर केंद्र शासनाकडून आर्थिक बाबी संदर्भात मान्यता देण्यात येईल.

वि.स. १५१ (२)

- (३) सदर प्रकल्प केंद्र शासनामार्फत उभारण्यात येत असल्याने प्रकल्प पूर्ण करणे व अनुषंगिक बाबी ह्या वस्तुतः केंद्र शासनाशी संबंधित आहेत तथापि, प्रस्तुत प्रकल्प उभारण्याकामी केंद्र शासनास पूरक / सहाय्यकारी भूमिका राज्य शासनाची आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राहाता तालुक्यात (जि.अहमदनगर) तलाठी कार्यालयाकरिता
नवीन इमारत बांधण्याबाबत**

(२) २८२६९ (२२-१२-२०१५). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राहाता तालुक्यात (जि.अहमदनगर) तलाठी कार्यालयाकरिता नवीन इमारत बांधण्याची मागणी मा.महसूल मंत्री यांचेकडे तेथील लोकप्रतिनिधींनी १३ जानेवारी, २०१५ रोजी व त्यापूर्वीही निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, तलाठी कार्यालयाची इमारत नसल्यामुळे लोकांची गैरसोय होत असून लोकांना अनेक ठिकाणी चकरा माराव्या लागत असून त्यामुळे त्याचा वेळ व पैसा वाया जात आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, तलाठी कार्यालयाच्या इमारतीस मान्यता व त्यासाठी लागणाऱ्या निधी तात्काळ मंजूर होण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (३०-०४-२०१६) :(१) अशा स्वरूपाची मागणी लोकप्रतिनिधीकडून शासनास प्राप्त झाली आहे.

- (२), (३) व (४) जिल्हा अहमदनगर येथील राहाता तालुक्यातील दक्षिण भागातील १५ ठिकाणी व उत्तर भागातील १४ ठिकाणी तलाठी कार्यालये तथा निवसास्थाने इमारत बांधकामाच्या अंदाजपत्रकांना व नकाशांना दि. ०९/०९/२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्य देण्यात आली होती. सदर बांधकामासाठी पुरवणी मागणीद्वारे माहे, डिसेंबर, २०१५ च्या अधिवेशनात अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

**सातत्याने होणाऱ्या भारनियमाला कंटाळून (ता.दोंड, जि.पुणे) येथील
नागरिकांनी महावितरण च्या कार्यालयावर मोर्चा काढल्याबाबत**

(३) २८३९२ (०८-०१-२०१६). श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातत्याने होणाऱ्या भारनियमाला कंटाळून (ता.दोंड, जि.पुणे) येथील नागरिकांनी दिनांक १५ जून, २०१५ रोजी दोंड येथील महावितरण च्या कार्यालयावर मोर्चा काढून भारनियमन बंद करण्याबाबतचे निवेदन संबंधित उपअभियंता यांना देण्यात आले आहे, हे खरे आहे,
- (२) असल्यास, भारनियमन बंद करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (०९-०६-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

- (२) सध्या राज्यात मागणीप्रमाणे पुरेशी वीज उपलब्ध आहे. काही तांत्रिक कारणास्तव फक्त आणीबाणीच्या परिस्थितीत गरज पडल्यास वीज प्रणालीच्या सुरक्षिततेसाठी टप्प्याटप्प्याने तात्पुरत्या कालावधीसाठी, महाराष्ट्र राज्य वीज नियामक आयोगाने घालून दिलेल्या तत्वानुसार वितरण व वाणिज्य हानी जास्त असलेल्या वाहिन्यांवर आवश्यकतेनुसार भारनिमयन करण्यात येते.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ईशान्य मुंबईस्थित मानखुर्द-शिवाजी नगर मुंबई उपनगर येथे वीज
सब स्टेशनची (विद्युत उपकेंद्र) उभारण्याबाबत**

(४) २८५४३ (२३-१२-२०१५). श्री.अबू आजमी (मानखुर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ईशान्य मुंबईस्थित मानखुर्द-शिवाजी नगर मुंबई उपनगर जिल्हास्थित अनुक्रमे संजय नगर, पद्मा नगर, चिखलवाडी, डॉ. जाकीर हुसेन नगर, अण्णाभाऊ साठे नगर, इंदिरा नगर, मंडाळा या आसपासच्या रहिवाशांना वीज संकटाचा खूप मोठ्या प्रमाणात सामना करावा लागत असल्याने त्यासाठी वीज सब स्टेशनची (विद्युत उपकेंद्र) तातडीने उभारणी करण्याबाबतची मागणी स्थानिक नागरिकांनी, रहिवाशी संघांनी तसेच स्थानिक जनप्रतिनिधी यांनी मंत्री (उर्जा), राज्यमंत्री (उर्जा), प्रधान सचिव (उर्जा), मुख्य अभियंता रीलायन्स एनर्जी अभिकर्ता यांच्याकडे माहे सप्टेंबर-२०१५ वा त्या सुमारास लेखी निवेदनाद्वारे कार्यवाही करण्याची मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, माहे सप्टेंबर-२०१५ मध्ये या कालावधीत करण्यात आलेल्या सूचनांच्या कार्यवाही पूर्तीबाबत कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे तसेच सदर कामाची सध्यास्थिती काय आहे व सदरचे काम किती कालावधीत पूर्ण केले जाणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१३-०५-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

(२) सदर प्रभागातील मंडाला भागात ३ विजेचे उपकेंद्र बसविण्याच्या अनुषंगाने जागेबाबतचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून महसूल व वन विभागात पाठविण्यात आला असून सदर प्रस्ताव अद्याप प्रलंबित आहे. उपरोक्त प्रभागातील आण्णा भाऊ साठे नगर या भागात विजेचे उपकेंद्र बसविण्याच्या अनुषंगाने विजेच्या उपकेंद्रासाठी जागा वाटप करण्याबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून काहीच प्रतिसादर मिळालेला नाही. तसेच दुसऱ्या विजेच्या उपकेंद्राबाबत MMRDA ने उपकेंद्राचा प्लॉट बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला सोपविला असून, त्याचे वाटप बाबत कार्यवाही सुरु आहे. शिवाजीनगर भागातील रफिक नगर येथे विजेचे उपकेंद्र रिलायन्स कंपनीमार्फत बांधण्याबाबत आवश्यक ते कामकाज जवळपास पूर्ण झालेले आहे. तसेच सदर भागातील पदमाननगर, आदर्शनगर, झाकिर हुसैन नगर, संजय नगर व चिखलवाडी या भागासाठी विजेचे उपकेंद्राबाबत जमिनीचे वाटप करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना रिलायन्स कंपनीकडून विनंती करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथे महसूल विभागाकडून दिवाणी, फौजदार स्वरूपाचे अर्ध न्यायिक खटले चालविण्यासाठी स्वतंत्र महसूल न्यायप्रधिकरण सुरु करण्याबाबत

(५) २९४०१ (२३-१२-२०१५). डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथे महसूल विभागाकडून चालविल्या जाणाऱ्या अर्ध न्यायिक खटल्यात अधिकाऱ्याकडून चुकीचा निर्णय देत असल्यासंबंधिच्या जास्त प्रमाणात तक्रारी येत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, न्यायदानासाठी वरिष्ठ वकील किंवा निवृत्त न्यायधिकाऱ्यांची नेमणूक करावी अशी पक्षकार, वकील यांची ४० वर्षांपासून मागणी आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या पार्श्वभूमीवर दिवाणी, फौजदार स्वरूपाचे अर्ध न्यायिक खटले चालविण्यासाठी स्वतंत्र महसूल न्यायप्रधिकरण सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२२-०४-२०१६) :(१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२) अशी मागणी जिल्हाधिकारी कार्यालयास प्राप्त झालेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्नच उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (ता.जि.सोलापूर) येथील गुंजेगांव या गावचा वाळू उपसा
करण्यासाठी पर्यावरण खात्याने परवानगी दिल्याबाबत**

(६) २९४२२ (०८-०१-२०१६). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मंगळवेढा (ता.जि.सोलापूर) येथील गुंजेगांव या गावचा वाळू उपसा करण्यासाठी पर्यावरण खात्याने परवानगी दिलेली असून हा लिलाव होऊ नये या करिता दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१५ रोजी गुंजेगाव येथे विशेष ग्रामसभा घेण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तनाळी व गुंजेबाब या दोन्ही गावची लोकसंख्या अंदाजे ५ हजार असून दोन्ही गावचा पाणी पुरवठा हा नदीच्या पाण्यावर अवलंबून असून वाळू उपसा लिलाव झाला तर पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण होणार असल्याने सदरहू वाळू उपसा करण्यास पर्यावरण खात्याने दिलेली परवानगी शासन रद्द करण्यात येणार आहे काय वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (१८-०५-२०१६) : (१), (२) व (३) मंगळवेढा तालुक्यातील मौजे गुंजेगांव व वाळूगटाचा लिलाव करण्यास गुंजेगाव ग्रामपंचायतीने हरकत घेतल्याने, वाळू निर्गती धोरणातील तरतुदीनुसार उप विभागीय अधिकारी, मंगळवेढा यांनी विशेष ग्रामसभा घेऊन सदर गावातून गौण खनिजाची मोठ्या प्रमाणावर चोरटी वाहतूक होत असल्याने, शासनाचे मोठ्या प्रमाणावर महसूलाचे नुकसान होत आहे. त्यामुळे सदर वाळूगटाचा लिलाव करण्यात यावा अशी शिफारस केली होती.

वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा सोलापूर यांनी भूजलाचे वहन जमिनीकडून नदीकडे असल्याने नदीपात्रातील १.०० मीटर खोलीची वाळू उत्खनन केल्यास त्याचा भूजल उपलब्धतेवर परिणाम होणार नसल्याचा अहवाल दिला आहे. तसेच पर्यावरण विभागाने सदर वाळूगटातून वाळू उत्खननास पर्यावरण अनुमती दिली आहे.

सदर वाळूगटाच्या लिलावाबाबत मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल असल्याने, संबंधित लिलावधारकास ताबा देण्यात आलेला नसून, सदर वाळूगटातून सद्यःस्थितीमध्ये वाळू उत्खनन सुरु करण्यात आलेले नाही.

**मुंबईसह राज्यातील जमिन कमाल नागरी धारणा कायद्यातील (युएलसी)
निर्बंधामधुन प्रिमियम आकारून मुक्त करण्याबाबत**

(७) ३०८४३ (२३-१०-२०१५). श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईसह राज्यात बडे उद्योग समुह, कंपनी व अन्य व्यक्तीकडे अडकलेली हजारो एकर जमीन कमाल नागरी धारणा कायद्यातील (युएलसी) निर्बंधामधुन प्रिमियम आकारून मुक्त करण्याचा प्रस्ताव राज्य सरकारच्या विचाराधीन असल्याची बाब माहे दिनांक ५ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. १५१ (6)

- (२) असल्यास, याबाबतच्या प्रस्तावाचा आराखडा तयार करण्यात आला आहे काय, तसेच सदरचा प्रस्ताव कधीपासून आमंलात आणण्यात येणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२२-०४-२०१६) :(१) नाही.

- (२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात १२,४९६ मेगावॉट विजेची निर्मितीमध्ये दुप्पटीने वाढ होत असल्याबाबत

(८) ३१८१८ (२३-१२-२०१५). श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दहा वर्षांपूर्वी राज्यात १२,४९६ मेगावॉट विजेची निर्मिती होत होती यामध्ये आता दुप्पटीने वाढ होऊन २३,५२८ मेगावॉट विजेची निर्मिती होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात दुप्पटीने वीज निर्मितीत वाढ झाली तरीही राज्यात अद्यापही वीजेचे भारनियमन करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) राज्यात सुरु असलेले वीजेचे भारनियमन पूर्णपणे बंद करण्याबाबत शासनामार्फत कोणकोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२०-०५-२०१६) :(१) अंशतः हे खरे आहे.

सध्या राज्याची वीज निर्मिती स्थापित क्षमता ३२१३४ मेगावॉट इतकी आहे.

- (२) हे खरे नाही.

सध्या राज्यात जेवढी वीजेची मागणी आहे तेवढी वीज उपलब्ध आहे त्यामुळे वीजेच्या मागणी एवढा वीज पुरवठा केला जातो. काही तांत्रिक कारणास्तव आणीबाणीच्या परिस्थितीत गरज पडल्यास वीज प्रणालीच्या सुरक्षिततेसाठी टप्प्याटप्प्याने तात्पुरत्या कालावधीसाठी अथवा वितरण व वाणिज्य हानी जास्त असलेल्या वाहिन्यांवर आवश्यकतेनुसार भारनियमन करण्यात येत आहे.

- (३) वीज उपलब्धतेत वाढ करण्याचा कालबद्ध कार्यक्रम आखण्यात आलेला आहे. तसेच वीज वितरणासाठी सक्षम प्रणाली उभारण्यात आली आहे. त्यामुळे महावितरणच्या वीज उपलब्धतेत वाढ झाली आहे. तसेच अधिक वितरण व वाणिज्य हानी असलेल्या वाहिन्यांवर वीजबील वसुली वाढविण्याची व चोरी शोधण्याची मोहीम युध्द पातळीवर हाती घेतली आहे. त्यामुळे वाहिन्यांची वितरण व वाणिज्य हानी कमी होण्यास मदत होत आहे.

- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

मुंबईमध्ये रिलायन्स एनर्जीकडून विज बिले पाठवितांना स्थानिक भाषेच्या ऐवजी गुजराती भाषेचा वापर होत असल्याबाबत

(९) ३२३०९ (०८-०१-२०१६). श्री.सुनिल राजत (विक्रोळी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईमध्ये रिलायन्स एनर्जीकडून विज बिले पाठवितांना स्थानिक भाषेच्या ऐवजी गुजराती भाषेचा वापर होत असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी वारंवार अंदोलन केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अचानक झालेली विज दरवाढ तसेच शिवाजी नगर-गोवंडी या भागातील होत असलेली विजेच्या चोरीला आळा घालण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, स्थानिक रहिवाशांना विज बिले मराठी भाषेत देण्यात यावी यासाठी शासनाने रिलायन्स एनर्जीला कोणते निर्देश देण्यात आले आहेत, असल्यास, त्याचा सविस्तर तपशिल काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (०२-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) दि.१ जून, २०१५ पासून आरडन्फ्रा ग्रहकांकरिता एमईआरसीने नवीन दर लागू केलेले आहे. दि.२६ जून, २०१५ च्या महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने प्रकाशित केल्यानुसार आरडन्फ्रा ग्राहकांकरिता सरासरी दरवाढ ५.२ टक्के आहे. वीज चोरी कमी व्हावी म्हणून शिवाजी नगर, गोवंडी विभागात २००० सालापासून पोलिसांच्या मदतीने आरडन्फ्रा वारंवार विशेष दक्षता छापे टाकीत आहे. जे वीज चोरी करण्यात सहभागी आहेत अशांच्या विरोधात अनेक पोलिस तक्रारी सुध्दा करण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईमधील घाटलेगाव परिसरातील नागरीकांना टाटा पॉवर व रिलायन्स एनर्जी या वीजपुरवठा कंपन्याकडून भरमसाठ विज बिले येत असल्याबाबत

(१०) ३२८१६ (२३-१२-२०१५). श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईमधील घाटलेगाव परिसरातील नागरीकांना टाटा पॉवर व रिलायन्स एनर्जी या वीजपुरवठा कंपन्याकडून सलग २ ते ३ महिने भरमसाठ वीजदयके पाठवून जबरदस्तीने वीजदेयकांची वसुली करत असल्याने सामान्य नागरीक हैराण होऊन सदर कंपन्याविरोधात तक्रार करूनसुध्दा दाद न मिळाल्याने वीज बिल वाढीविरोधात आंदोलन करण्याच्या पावित्र्यात असल्याचे माहे २८ ऑगस्ट च्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

वि.स. १५१ (८)

- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय चौकशीत काय निष्पन्न झाले त्या नुसार संबंधित कंपण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१३-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील वाळू ठेकेदारांची २० टक्के अनामत रक्कम परत करण्याबाबत

(११) ३३९४८ (२३-१२-२०१५). कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यातील वाळू ठेकेदारांची २० टक्के अनामत रक्कम परत करावी, तसेच वाळू लिलावासोबतच यांत्रिक बोटींना परवानगी द्यावी, अधिकृत गाड्यांऐवजी अनधिकृतपणे वाळू उपसा करणा-यांवर कारवाई करावी, ब्लॅकमेल करणा-या व्यक्तींवर व अधिका-यांवर कारवाई करावी, अश्या मागण्याचे सोलापूर जिल्ह्यातील वाळू ठेकेदारांनी जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांना माहे ऑक्टोबर, २०१५ रोजी निवेदनाद्वारे तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त मागण्याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार वाळू ठेकेदारांच्या मागण्यावर कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (१८-०५-२०१६) :(१) होय.

- (२) वाळू ठेकेदारांनी केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने अनामत रक्कम परत करणे, वाळू निर्गती धोरणातील तरतुदीनुसार सक्शन पंपाद्वारे वाळू उत्खननास परवानगी देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात आली आहे. तसेच अवैध उत्खनन व वाहतुक करणाऱ्याविरुद्ध वेळोवेळी दंडात्मक तसेच फौजदारी कारवाई करण्यात येत आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नायगाव तालुक्यातील (जि.नांदेड) कुंटूर शिवारात गौण

खनिजाचे अवैध उत्खन्न होत असल्याबाबत

(१२) ३४९५६ (०८-०१-२०१६). श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नायगाव तालुक्यातील जि.नांदेड कुंटूर शिवारात गौण खनिजाचे अवैध उत्खन्न होत आहे हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
(३) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने होत असलेले अवैध गौणखनिज उत्खन्न थांबविण्याबाबत व उत्खनन करणाऱ्यांवर कारवाई न करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (१५-०५-२०१६) :(१) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(२) व (३) सार्वजनिक बांधकाम विभागाने मंजूर केलेल्या कुंटूर ते पोल्ट्री फार्म या रस्त्याच्या दुरुस्ती कामासाठी मौजे कुंटूर शिवारातील गट क्र. ७८६ मधून मुरुमाचे उत्खनन करण्यात आले असून त्यापोटी स्वामित्वाधनाची रक्कम संबंधित ठेकेदाराच्या देयकातून कपात करून, शासनजमा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण क. मर्यादीत मधील सरळसेवा भरती प्रक्रियेबाबत

(१३) ३४९६६ (०८-०१-२०१६). श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण क. मर्यादित या शासनाच्या कंपनीत सरळसेवा भरतीह प्रक्रियेअंतर्गत एक्झिक्युटिव्ह इंजिनिअर या अॅडिशनला एक्झिक्युटिव्ह इंजिनिअर या पदाची नोव्हेंबर, २०११ दरम्यान रिक्त पदे भरण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या भरतीप्रक्रियेदरम्यान मोठ्या प्रमाणात गैरप्रकार झाल्याचे आढळून आल्याने कंपनीने या प्रकरणाची चौकशी करून त्याचा अहवाल महापारेषण कंपनीच्या मुख्यालयात, दिनांक ११ सप्टेंबर, २०१५ रोजी सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर चौकशी अहवालानुसार शासनाने दोषी असणाऱ्यांवर कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (०२-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही. महापारेषण कंपनीमध्ये विविध तांत्रिक रिक्त पदांसाठी सन २०११ मध्ये भरती करण्यात आलेली नाही. परंतु सन २०१४ मध्ये सरळसेवा प्रक्रिया राबविण्यात आलेली होती

(२) व (३) भरती प्रक्रियेमध्ये गैरप्रकार झालेला नाही. तथापि, उमेदवारांच्या अनुभवाबाबतच्या प्रमाणापत्रांमधील तपशीलाबाबत अनियमितता झाल्याचे कंपनीच्या निदर्शनास आले असून, त्यास जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई करण्याची प्रक्रिया कंपनीने सुरु केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर शहरातील कोराडीच्या मागील सुरादेवीमध्ये मोठा स्फोट करून डिफेन्सच्या टेकड्या मुरुमाचे उत्खनन करण्याकरीता अवैधरीत्या उडविण्यात येत असल्याबाबत

(१४) ३६३४० (१३-०१-२०१६). श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील कोराडीच्या मागील सुरादेवीमध्ये मोठा स्फोट करून डिफेन्सच्या टेकड्या मुरुमाचे उत्खनन करण्याकरीता अवैधरीत्या उडविण्यात येत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सेनेच्या मुंबईतील इस्टेट ऑफीसकडून डिफेन्सच्या टेकड्यावरून कंत्राटदाराला फक्त जमिनीवर पडलेल्या किंवा पारंपारिक शस्त्राने मुरुम काढण्याची परवानगी मिळालेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या डिफेन्सच्या टेकड्यावर स्फोट करण्याची परवानगी नसतानाही संबंधित कंत्राटदारांनी मोठा स्फोट करून टेकड्या उडविल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मुरुमांचे उत्खनन करण्याकरीता अवैधरीत्या स्फोट करणाऱ्या संबंधित कंत्राटदारावराच्या कामाची चौकशी करून त्यांच्यावर पोलीस व महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडून कारवाई करण्यात आली आहे काय वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (१८-०५-२०१६) : (१), (२), (३) व (४) डिफेंस इस्टेट ऑफीसर मुंबई यांनी त्यांच्या दि. २०.८.२०१५ च्या पत्रान्वये मौजे कोराडी येथील संरक्षण विभागाच्या मालकीच्या सर्व्हे क्र. २११ व २१३ मधील जमिनीमधून मुरुम उत्खननास परवानगी दिली होती. संबंधित परवानाधारक यांनी सदर जमिनीमधून मुरुम उत्खननासाठी स्फोटके वापरली असल्याचे निदर्शनास आल्याने उपविभागीय डिफेंस इस्टेट ऑफीसर यांनी कोराडी पोलीस स्टेशन येथे दिनांक १५/१०/२०१५ रोजी गुन्हा दाखल केला आहे. सदर बाब संरक्षण विभागाच्या कार्यक्षेत्राशी संबंधित असल्याने, महसूल विभागाकडून कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील महावितरणच्या केडगाव विभागाचे विभाजन

करून दौंड व शिरूर असे दोन विभाग करण्याबाबत

(१५) ३६६१८ (०८-०१-२०१६). श्री.राहूल कुल (दौंड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील महावितरणच्या केडगाव विभागाचे विभाजन करून दौंड व शिरूर असे दोन विभाग करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा. उर्जा मंत्री यांना केलेल्या विनंतीवरून केडगाव विभागाचे विभाजन करून दौंड व शिरूर असे दोन विभाग करण्यासाठी आवश्यकती कार्यवाही करण्याचे आदेश माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान देण्यात आले आहेत, हे खरे आहे,

(३) असल्यास, मा.ऊर्जा मंत्री महोदयानी दिलेल्या आदेशानुसार केडगाव विभागाचे विभाजन करून दोंड व शिरूर असे दोन विभाग करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२०-०५-२०१६) :(१) अशा प्रकारची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन नाही.

(२) व (३) नीवन उपविभागीय कार्यालय निर्मितीसाठी किमान १,२०,००० एवढी वीज ग्राहक संख्या असणे आवश्यक आहे. केडगाव विभागाचे विभाजन करून केडगाव व दोंड उपविभागांकरीता केडगाव विभाग आणि शिरूर व शिक्रापूर उपविभागांकरीत विभाग करावयाचा झाल्यास किमान ग्राहक संख्या हे मानक पूर्ण होत नाही सबब केडगाव विभागीय कार्यालयाचे विभाजन करणे सद्यःस्थितीत शक्य होणार नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दाभोळ वीज निर्मिती प्रकल्प १ नोव्हेंबरपासून सुरु करण्याच्या शासनाच्या निर्णयाबाबत

(१६) ३९६२९ (१३-०१-२०१६). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दाभोळ वीज प्रकल्प १ नोव्हेंबर, २०१५ पासून सुरु करण्याचा निर्णय दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१५ रोजीच्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्प सुरु करण्याच्या योजनेचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(३) असल्यास, या प्रकल्पातून किती मेगावॉट वीज निर्माण होणार आहे व सदर वीजेचे वाटप कशाप्रकारे करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (११-०५-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

(२) केंद्र शासनाच्या पॉवर सिस्टीम डेव्हलपमेंट फंड (PSDF) योजनेतर्गत सदर प्रकल्प नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये सुरु झाला आहे. सदर प्रकल्प केंद्रशासनाच्या नॅशनल थर्मल पॉवर कॉर्पोरेशन (NTPC) कडून कार्यान्वित झाला आहे. वीज दर माफक ठेवण्याकरीता राज्य शासन व केंद्र शासनाकडून सवलती देण्यात आल्या आहेत.

(३) सदर प्रकल्पातून ५०० मे.वॅ. इतकी वीज निर्मिती होत असून सदर संपूर्ण वीजेचा पुरवठा रेल्वेस करण्यात येत आहे. रेल्वेकडून २५० मे.वॅ. वीज महाराष्ट्र राज्यात, ५० मे.वॅ. वीज गुजरातमध्ये, १०० मे.वॅ. वीज झारखंडमध्ये व १०० मे.वॅ. वीज पश्चिम बंगालमध्ये वापरली जाणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गुजरातमधील अमूल दूधसंघाला महाराष्ट्रात दुध संकलन करण्याची दिलेली परवानगी (१७) ३९७०५ (२०-०४-२०१६). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गुजरातच्या अमूल दूध संघाला महाराष्ट्र राज्यात दुध संकलन करण्यास डिसेंबर २०१५ च्या सुमारास महाराष्ट्र शासनाने परवानगी दिली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्याची त्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास सदरच्या परवानगी मुळे राज्यातील दुध संघावर त्याचा विपरीत परिणाम होऊन दुध व्यवसाय धोक्यात येऊन येथील अनेक घटकांवर बेकारांची संख्या वाढणार आहे हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे ?
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२३-०५-२०१६) :(१) व (२) मा.उच्च न्यायालयाने याचिका क्र. २०७२/२०१५ व २८०३/२०१५ या याचिकांमध्ये गुजरातमधील अन्य दूध संघांना महाराष्ट्रात उत्पादित होणाऱ्या अतिरिक्त दुधाचा व अशा दूध उत्पादकांचा विचार करून दूध संकलन/व्यवसाय सुरु ठेवण्यास मुभा दिली असून सहकार कायदा कलम १५९ अन्वये सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र, पुणे, यांना संबंधितांना रीतसर परवानगी देण्याबाबत आदेशित केले होते. त्याप्रमाणे गुजरातमधील अर्जदार १) गुजरात को-ऑप.मिल्क मार्केटिंग फेडरेशन, २) पंचमहल जिल्हा सहकारी दूध उत्पादक संघ, ३) सुरत जिल्हा सहकारी दूध उत्पादक संघ, ४) बलसाड जिल्हा दूध संघ, ५) कैरा जिल्हा सहकारी दूध उत्पादक संघ व ६) भरूच जिल्हा सहकार आयुक्त व निबंधकांनी दि. १.१.२०१६ रोजी शाखा उघडणेस परवानगी दिल्याचे आदेश निर्गमित केले आहेत, हे खरे आहे.

(३) व (४) गुजरातमधील अमूल व अन्य दूध संघांनी महाराष्ट्रातील दूध संघ / संस्थांचे दूध उत्पादक सभासदांकडून दूध स्विकारणार नसल्याचे कबूल केले असल्याचे सहकार आयुक्त व निबंधक यांच्या दि. १/१/२०१६ रोजीच्या आदेशात नमूद केले आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील दूध संघांवर त्याचा विपरीत परिणाम होणार नसून उलट महाराष्ट्रातील अतिरिक्त दूध जे येथील संघ /संस्था खरेदी करित नाहीत, त्यांची विक्री दूध उत्पादकांना गुजरातमधील संघ / संस्थांना करता येणार आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई परिसरातील खाडी तलाव कालवे स्थानिक मच्छीमारांना सबसिडी तत्वावर देणेबाबत

(१८) ४०९६७ (२०-०४-२०१६). श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाच्या धोरणांचा व सबसिडीचा फायदा मिळण्यासाठी खाडीतील तलाव व कालवे याचे मालकी हक्क स्थानिक मच्छीमारांना स्वाधीन करणेबाबत नवी मुंबई परिसरातील मच्छीमारांनी माहे जानेवारी २०१६ व त्या सुमारास शासनाकडे निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने स्थानिक मच्छीमारांना मालकीहक्काने वा लिलाव पद्धतीने खाडीतलाव व कालवे देण्याचे धोरण निश्चित केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (०३-०५-२०१६) :(१) नाही, हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मराठवाडा, पश्चिम महाराष्ट्रात दुध उत्पादनात मोठी घट झाल्याबाबत

(१९) ४२०७७ (२०-०४-२०१६). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील मराठवाडा, प.महाराष्ट्रात दुध उत्पादनात मोठी घट झाली असून या दोन विभागातील दुध उत्पादक शेतकरी अडचणीत साडपले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चाकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दुधउत्पादक शेतकऱ्यांना दीलासा देण्यासाठी शासनाने आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२४-०५-२०१६) :(१) सन २०१४ च्या तुलनेत सन २०१५ मध्ये दूध उत्पादनात मराठवाडा विभागात २.५% इतकी घट दिसून आली तर पश्चिम महाराष्ट्र विभागामध्ये दूध उत्पादनात घट न होता १२.४% वाढ झाल्याचे दिसून आलेले आहे.

(२) व (३) माहे मार्च ते ऑगस्ट हा दूध संकलनाच्या दृष्टीने कृषकाळ समजला जातो. या काळात नैसर्गिकरित्या दूध संकलनात घट होत असते. शासनाकडून शेतकऱ्यांच्या हिताकरिता सातत्याने विविध उपाययोजना करण्यात येत असून गतिमान वैरण विकास कार्यक्रम, २८ जिल्ह्यांमध्ये हिरवा चारा उत्पादनाचा सुधारित कार्यक्रम, जनावरांसाठी खनिज द्रव्ये मिश्रण व

जीवनसत्व पुरवठा, निकृष्ट चारा सकस करून देणे, गाई-म्हशींची उत्पादकता वाढविण्यासाठी सर्वसमावेशक अनुवंशिक सुधारणा, कृत्रिम रेतनकार्य इ. उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात दुष्काळामध्ये जनावरांना चारा व पाणी मिळण्यासाठी
शेतकऱ्यांची दयनीय झालेली अवस्था**

(२०) ४२२२६ (२०-०४-२०१६). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दुष्काळामध्ये जनावरांना चारा व पाणी मिळण्यासाठी शेतकऱ्यांची दयनीय अवस्था झाली असताना पशू व संवर्धन विभागाने गायी व म्हशी यांच्या कृत्रिम रेतनात दुप्पट वाढ केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील दुष्काळी परिस्थितीचा विचार करता उक्त निर्णयाबाबत शासन पुनर्विचार करण्यात येणार आहे काय वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) : (१), (२), (३) व (४) शासनाने लातूर, बीड, उस्मानाबाद आणि अहमदनगर या ४ जिल्ह्यांमध्ये दि. ०९.०५.२०१६ अखेर एकूण ४०६ पशुधन छावण्या उघडलेल्या असून त्यामध्ये लहान व मोठी अशी एकूण ४,१५,४३१ जनावरे दाखल झालेली आहेत. छावण्यांमध्ये दाखल झालेल्या जनावरांना कृत्रिम रेतनासह इतर आवश्यक पशुवैद्यकीय सेवा निःशुल्क पुरविण्यात येत आहेत.

राष्ट्रीय दुग्ध विकास मंडळ यांच्यामार्फत राज्यात नॅशनल डेअरी प्लॅन-१ या योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत असून या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी गायी/ म्हशीमध्ये करण्यात येणाऱ्या कृत्रिम रेतनासाठी आवश्यक खर्चाची संपूर्ण रक्कम शेतकऱ्यांकडून वसूल करण्याची पूर्व अट आहे. त्यानुसार दि.०१.११.२०१० पासून आकारण्यात येणारे प्रति कृत्रिम रेतनासाठीचे सेवाशुल्क रु.१० वरून रु. २०/- इतके करण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत राज्यात गाई/म्हशींमध्ये करण्यात येणाऱ्या प्रति कृत्रिम रेतनासाठी रु. ८९.६९/- इतका खर्च येत असला तरीही, शेतकरी/गोपालकांकडून दि.०१.१०.२०१५ पासून प्रति कृत्रिम रेतनासाठी रु.४०/- एवढे सेवाशुल्क आकारण्यात येत आहे.

अमरावती जिल्ह्यात २३१ सिंचन पाझर तलाव असून यामध्ये मत्स्य व्यवसाय करण्यासाठी शासनाने जिल्हा निधीतून ८ कोटी रुपयांची तरतूद केल्याबाबत

(२१) ४३११२ (२०-०४-२०१६). प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यात २३१ सिंचन पाझर तलाव असून या तलावा मध्ये मत्स्य व्यवसाय करण्यासाठी शासनाने जिल्हा निधीतून ८ कोटी रुपयांची तरतूद केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मत्स्यव्यवसाय करणाऱ्यांसठी प्रशिक्षण घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे का आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (०३-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय दुग्धयोजनेच्या पहिल्या टप्प्यास मंजूरी दिल्याबाबत

(२२) ४३२०४ (२०-०४-२०१६). श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्र शासनाने सन २०१२ राष्ट्रीय दुग्धयोजनेच्या पहिल्या टप्प्यास मंजूरी दिलेली असून २०१७ पर्यंत या योजनेची उद्दिष्टे पूर्ण करण्यासाठी २२४२ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आलेली असून ही योजना देशातील दूध उत्पादनातील अग्रेसर अशा १४ राज्यात राबविली जाणार असून त्यात महाराष्ट्र राज्याचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेसाठी किती निधी उपलब्ध करण्यात आला आहे,
- (३) असल्यास, या योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात महाराष्ट्र राज्यात कशाप्रकारे कार्यवाही करण्यात आली आहे व त्याची फलनिष्पत्ती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२४-०५-२०१६) :(१) हे खरे आहे.

- (२) राष्ट्रीय दुग्ध योजनेच्या पहिल्या टप्प्यात (NDP-I) महाराष्ट्र राज्यात एकूण ३५ प्रकल्पांवर रु. १०३७८.४० लक्ष निधी केंद्र शासनाकडून उपलब्ध करण्यात आला आहे.
- (३) व (४) नॅशनल डेअरी प्लॅन (NDP-I) ही केंद्र शासनाची योजना असून सन २०११-१२ ते २०१६-१७ या कालावधीमध्ये राबविली. राष्ट्रीय दुग्ध विकास मंडळामार्फत (NDDB) राबविली जात असून राज्यातील ३५ प्रकल्पांनी सदर योजनेतर्गत लाभ घेतलेला आहे. NDP-I अंतर्गत

रु.१२५.५१ कोटी राज्य शासनासाठी मंजूर नियतव्यय असून त्यापैकी रु. १०३.७८ कोटी केंद्र शासनाचा हिस्सा व रु. २१.७३ कोटी अंमलबजावणी दुग्धसंस्था यांचा योगदान निधी आहे. महाराष्ट्र राज्यात NDP-I अंतर्गत एकूण १२ जिल्ह्यांना लाभ मिळालेला आहे. सदर कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी राज्य शासनाकडून पूर्ण सहकार्य करण्यात येत आहे.

भारनियमन आणि विजेच्या तुटवड्याच्या झळा सोसणाऱ्या महाराष्ट्रात सौर ऊर्जेच्या वापराबाबत जनजागृतीची व्यापक मोहीम न राबविल्याबाबत

(२३) ४३३५८ (२०-०४-२०१६). श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भारनियमन आणि विजेच्या तुटवड्याच्या झळा सोसणाऱ्या महाराष्ट्रात सौर ऊर्जेच्या वापराबाबत जनजागृतीची व्यापक मोहीम न राबविल्यामुळे सौर ऊर्जेच्या उपकरणांवर मिळणारे अनुदानही तुटपुंजे असल्यामुळे आज महाराष्ट्र सौर ऊर्जेच्या वापरात देशात ५ वा स्थानकांवर असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ रोजी निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने सौर ऊर्जा व पवन अर्जेला चालना देण्याबाबत सौर उपकरणांवर मिळणारे अनुदान वाढविण्याबाबत तसेच एलईडी दिवे राज्यभर पोहोचविण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१८-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) केंद्र शासनाच्या धर्तीवर राज्याचे नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून (अपारंपरिक ऊर्जा स्रोत) विकेंद्रित पारेषण विरहित ऊर्जा निर्मितीचे एकत्रित धोरण २०१६ दि. ११ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी जाहीर करण्यात आले आहे. या धोरणाच्या अंमलबजावणीद्वारे सौर ऊर्जा साधनांचा मोठ्या प्रमाणात प्रचार व प्रसार होण्यास मदत होईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य सहकारी दूध महासंघ (महानंद) या संस्थेचे संचालक मंडळ बरखास्त करून, त्यावर प्रशासकाची नियुक्ती करण्याबाबत

(२४) ४४१९१ (२०-०४-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने महाराष्ट्र राज्य सहकारी दूध महासंघ (महानंद) या संस्थेचे संचालक मंडळ बरखास्त करून, त्यावर प्रशासकाची दिनांक २८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी नियुक्ती करण्यात आली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू संचालक मंडळाने, गेली १० वर्षांत विविध गैरव्यवहार केला असल्याने, १० वर्षांचे शासकीय ऑडिट करून, ६ महिन्यात ८३ व ८८ अन्वये कारवाई करून, त्यांची मालमत्ता जप्त करण्याच्या दृष्टीन, शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२७-०५-२०१६) :(१) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ७७ अ अन्वये सहनिबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध) यांचे दि. २८/०९/२०१५ चे आदेशान्वये महानंदाचे संचालक मंडळाऐवजी संघाचे व्यवस्थापकीय संचालक यांना प्राधिकृत अधिकारी म्हणून नियुक्त करून संघाचे कामकाज सोपविण्यात आले होते हे खरे आहे. आता दि. ३०/०३/२०१६ पासून नवनियुक्त संचालक मंडळ आस्तित्वात आले आहे.

(२) सन २००५ मध्ये महासंघात झालेल्या रु. १.०० कोटी आर्थिक घोटाळा प्रकरणी आर्थिक गुन्हे शाखा मुंबई पोलीस यांच्याकडे गुन्हे दाखल असून त्याबाबत मुंबई सत्र न्यायालयात प्रकरण सुरु आहे. तसेच सन २०१५ मध्ये महासंघाच्या संचालक मंडळाने केलेल्या गैरव्यवहाराबाबत महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८३ अन्वये चौकशी अधिकारी नियुक्त करण्यात आला होता. सदर अधिकाऱ्याने सहनिबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध) यांना अहवाल सादर केलेला असून सदर अहवालातील मुद्द्यांची तपासणी अंती आवश्यकतेप्रमाणे कलम ८८ अन्वये कारवाई करण्यात येणार आहे.

या व्यतिरिक्त अन्य प्रकरणात आर्थिक गुन्हे शाखा, मुंबई येथे दि. ०८/०१/२०१६ रोजी खाजगी व्यक्ती मार्फत तक्रार दाखल करण्यात आली असून त्याचा तपास पोलीस विभागामार्फत सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई उपनगर गोरेगांव पूर्व येथील संपूर्ण आरे वसाहतीला वनक्षेत्र म्हणून घोषित करण्याबाबत

(२५) ४४२७७ (२०-०४-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई उपनगर गोरेगांव पूर्व येथील संपूर्ण आरे वसाहतीला वनक्षेत्र म्हणून घोषित करण्याची मागणी जनाधार सामाजिक प्रतिष्ठान या संस्थेने राष्ट्रीय हरीत लवादाकडे केली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरे वसाहतीला वनक्षेत्र घोषित केल्यास यामुळे वर्षानुवर्षे राहणा-या १ लाख रहिवाशांचे संसार उघडयावर येणार असल्याने याबाबत शासनाने त्यांचे पुनर्वसन करण्याच्या दृष्टीने अद्याप कोणती कार्यवाही केली आहे,

(३) अद्याप याबाबत शासनाने बाधित होणा-या लोकांच्या पुनर्वसनाबाबत कार्यवाही करून निर्णय घेतला नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२७-०५-२०१६) :(१), (२) व (३) हे खरे नाही.

तथापि, वनशक्ती व इतर या संस्थेने आरे दुग्धवासहत परिसराचे क्षेत्र वने म्हणून घोषित करणे व संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान सभोवताली पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्र घोषित करणेबाबत मा.राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण, पश्चिम क्षेत्र पुणे यांचेकडे अर्ज क्र.३४/२०१५ दाखल केला आहे. सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

**बैलगाडीच्या शर्यतीला मा.सर्वोच्च न्यायालयाने बंदी घातलेली
असतांनाही शर्यतीचे आयोजन केल्याबाबत**

(२६) ४४२८४ (२०-०४-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बैलगाडीच्या शर्यतीला मा.सर्वोच्च न्यायालयाने बंदी घातलेली असतांनाही त्यांचे उल्लंघन करून दिनांक १३ जानेवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास ठाणे जिल्ह्यातील अंबरनाथच्या ग्रामीण भागात शर्यतीचे मोठ्या प्रमाणात आयोजन करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्या अनुषंगाने शर्यतीचे आयोजन करण्याच्यावर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२७-०५-२०१६) :(१) दि. १३/०१/२०१६ रोजी ठाणे जिल्ह्यातील अंबरनाथ (पूर्व) भागातील बोहोनीली गावाजवळील मैदानात बेकायदेशीररित्या बैलांच्या शर्यतीचे आयोजन करण्यात आले होते.

- (२) व (३) सदर प्रकरणी शिवाजीनगर, पोलीस ठाणे, अंबरनाथ (पूर्व) ठाणे शहर यांचेमार्फत चौकशी करून शर्यतीचे आयोजन करणाऱ्या ५ व्यक्तींविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्याचा तपास पूर्ण करून आरोपीविरुद्ध उल्हासनगर न्यायालयात खटला दाखल करण्यात आला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळकोट (जि.लातूर) येथे २२०/१३२/३३ कॅव्ही उपकेंद्र मंजूरीबाबत

(२७) ४४७४१ (२०-०४-२०१६). श्री.सुधाकर भालेराव (उदगीर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळकोट (जि.लातूर) येथे २२०/१३२/३३ कॅव्ही उपकेंद्र मंजूरीसाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये शासनाकडे मागणी केली आहे हे खरे आहे काय,

वि.स. १५१ (19)

- (२) असल्यास, जळकोटच्या औद्योगिकरणाला मजबूत करण्यासाठी उपकेंद्र शासन मंजूर करणार आहे काय
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१८-०५-२०१६) :(१) होय.

- (२) जळकोट येथे २२० के.व्ही. उपकेंद्र उभारण्यास महापारेषण कंपनीकडून दि. ०३.१२.२०१५ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच सदर प्रस्तावास राज्य वीज नियामक आयोगाकडून दि. २८.०३.२०१६ रोजी तत्त्वतः मान्यता प्राप्त झाली आहे. त्यानुसार उपकेंद्राच्या उभारणी बाबत पुढील प्रक्रिया सुरु करण्यात येत आहे.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य शासनाच्या कृषी व पशुसंवर्धन विभागाच्या वतीने दरवर्षी अनुसूचित जाती जमाती प्रवर्गातील लोकांना दुधाळ जनावरांचे वाटप होत असल्याबाबत

(२८) ४४९१३ (२०-०४-२०१६). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाच्या कृषी व पशुसंवर्धन विभागाच्या वतीने दरवर्षी अनुसूचित जाती जमाती प्रवर्गातील लोकांना दुधाळ जनावरांचे वाटप करण्यात येते असून या योजनेतून पश्चिम महाराष्ट्रातील सांगली, सातारा, कोल्हापूर व पुणे या जिल्ह्यांना तसेच मुंबई व अहमदनगर या जिल्ह्यांना हेतु परस्पर या वाटपातून वगळले जात असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हि बाब खरे आहे काय,
(२) असल्यास, शासनाने उर्वरित जिल्ह्यात दुधाळ जनावरांचे वाटप योजना कार्यान्वित करण्याच्या दृष्टीने काही उपाययोजना केली आहे काय,
(३) असल्यास, त्याचा तपशील काय आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत अनुसूचित जाती उपयोजना (विधयो)/आदिवासी उपयोजना/आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेतर्गत ०२ दुभत्या जनावरांचे गट वाटप करणे ही योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात येत आहे.

नाविषयपूर्ण राज्यास्तरीय अनुसूचित जाती, जमाती योजनेतर्गत "६/४/२ दुधाळ संकरीत गाई/म्हशींचे गट वाटप करणे" ही योजना मा.मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार जे जिल्हे दुग्धोत्पादनामध्ये स्वयंपूर्ण आहेत अशा पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर व अहमदनगर या जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात येत नाही.

- (२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर महाऔष्णीक विद्युत केंद्रात (सि.टी.पी.एस.) ला वापरण्यात येणाऱ्या
कोळशात ५० टक्के च्या वर राखेचे प्रमाण असल्याबाबत**

(२९) ४६३९९ (२०-०४-२०१६). श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर), अॅड.संजय धोटे (राजूर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर महाऔष्णीक विद्युत केंद्रात (सि.टी.पी.एस.) ला वापरण्यात येणाऱ्या कोळशात ५० टक्के च्या वर राखेचे प्रमाण असल्याचे नागपूर सेन्ट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ मायनिंग अॅड प्युअर रिसर्च (सि.आय.एम.एफ.आर.) या संस्थेने दिलेल्या अहवालातून दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधितांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२०-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) राष्ट्रीय हरित लवादाच्या आदेशानुसार कोळसा पुरवठा करणाऱ्या कंपन्यांनी राखेचे प्रमाण ३४ टक्यापेक्षा कमी असलेला कोळसा पुरवठा करणे बंधनकारक आहे. त्यानुसार कोळसा कंपन्यांनी कोल वॉशरी उभारण्याचे प्रयोजन केले आहे. तसेच ३४ टक्यापेक्षा कमी राख असलेला कोळसा प्राप्त होण्यासाठी महानिर्मिती कंपनी व कोळसा कंपन्यांमध्ये वेळोवेळी पत्रव्यवहार व बैठका झालेल्या आहेत. त्यामुळे ३४ टक्यापेक्षा कमी राख असलेला कोळसा महानिर्मिती कंपनीला प्राप्त होऊ शकेल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गुजरातकडून पाच लाख सौरपंप खरेदी करण्याचा निर्णय महावितरण कंपनीनी घेतल्याबाबत

(३०) ४७२०२ (२०-०४-२०१६). श्री.सदा सरवणकर (माहिम) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुजरातकडून पाच लाख सौरपंप खरेदी करण्याचा निर्णय महावितरण कंपनीनी घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास तसा खरेदी करार गुजरातच्या वीज कंपनीबरोबर महावितरणाने केला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गुजरातच्या वीज कंपनी बरोबर केलेल्या करारानुसार प्रती सौरपंपाची साधारण किती रुपये किंमत आहे,

(४) असल्यास, सौरऊर्जा पंप राज्य महावितरणाने महाराष्ट्रातील कंपन्याकडून खरेदी केलेल्या सदर पंपाची किंमतही गुजरातच्या वीज कंपनीपेक्षा कमी असून सदर उर्जा पंपाचा दर्जाही उत्तम असताना गुजरात वीज कंपनीकडून सौरपंप खरेदी करण्याची कारणे काय आहेत,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२६-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) ते (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

एकलहरे, नाशिक येथील विद्युतनिर्मिती करणारे संच कमांक ३ हे बंद पडण्याच्या मार्गावर असल्याने येथील कामागारांमध्ये अस्वस्थता पसरलेली असल्याबाबत

(३१) ४७३७३ (२०-०४-२०१६). श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एकलहरे, नाशिक येथील विद्युतनिर्मिती करणारे संच कमांक ३ हे बंद पडण्याच्या मार्गावर असल्याने येथील कामागारांमध्ये अस्वस्थता पसरलेली असल्याची बाब माहे नोव्हेंबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, देशात अडगराच्या कमांकावर असणारे महाराष्ट्र राज्यातील हे एकमेव विजनिर्मिती केंद्र असतांना संच बंद पडण्यास आल्याची नेमकी कारणे काय आहेत

(३) असल्यास, एकलहरे येथील संचाचे नूतनीकरण व आधुनिकीकरण काम देखील हाती घेण्यात आलेली होती, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्ररणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने एकलहरे येथील संच बंद होऊ नये यासाठी कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२७-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) सद्यःस्थितीत नाशिक औष्णिक विद्युत केंद्र बंद करण्याबाबत कोणताही प्रस्ताव विचाराधीन नाही.

(३) नाशिक औष्णिक केंद्राचे नूतनीकरण व आधुनिकीकरणाचे काम प्रस्तावित होते. तथापि कोराडी संच क्र. ६ चे नूतनीकरण व आधुनिकीकरणाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर व त्याच्या नूतनीकरण व आधुनिकीकरणाबाबत अंतिम निर्णय घेण्यात येईल.

(४) व (५) सदर संच बंद होऊ नये यासाठी गुणवत्तेत वाढ करणे व उत्पादन खर्च कमी करण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत. त्यानुषंगाने वीज निर्मिती दर कमी झाले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अपारंपरिक ऊर्जा स्रोतांसाठी २६८२ कोटींच्या निधीची आवश्यकता असल्याबाबत

(३२) ४७४६७ (२०-०४-२०१६). श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अपारंपरिक ऊर्जा स्रोतापासून विकेंद्रीत पारेशन विरहित ऊर्जा निर्मितीच्या एकत्रित धोरणास दिनांक २५ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास झालेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रयोजनासाठी अंदाजे २६८२ कोटींच्या निधीची आवश्यकता असल्याची बाब शासनाच्या निर्देशनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू निधी शासनाकडून किती दिवसात उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे वा देण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१२-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे ही खरे आहे.
- (३) या धोरणांतर्गत जाहीर केलेली उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी पुढील ५ वर्षांमध्ये जिल्हा वार्षिक योजनेमधून रु.२५०० कोटी, १३ वा वित्त आयोगामधून रु.१३६ कोटी आणि हरित ऊर्जा निधीमधून रु.४६ कोटी असा एकूण रु.२६८२ कोटी जवळपास इतका निधी लागण्याची शक्यता आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नियोजित भुजलाशयीन मत्स्य व्यवसाय संस्थांचे प्रस्तावाबाबत

(३३) ४७८८९ (२०-०४-२०१६). डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासन निर्णय दि. २६.६.२०१४ नुसार सहाय्यक निबंधक दुग्ध, नांदेड यांचेकडे नोंदणी व सहाय्यक आयुक्त, मत्स्य नांदेड यांचेकडे नोंदणी व तांत्रिक मान्यतेसाठी आलेल्या नियोजित भुजलाशयीन मत्स्य व्यवसाय संस्थांचे प्रस्तावावर कार्यवाही करित असताना महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम (याबाबतचे) शासन निर्णय मत्स्य व्यवसाय विभागाची परिपत्रकांचा नियमाचा भंग करून विहित कालावधीत प्रस्तावावर कार्यवाही न करता, बनावट प्रस्ताव दाखल करून घेतल्याने या प्रस्तावा नुसार अनियमितता व भ्रष्टाचार केला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त नमुद सहाय्यक आयुक्त, मत्स्य, नांदेड, सहाय्यक निबंधक (दुग्ध) नांदेड यांनी आपली जबाबदारी एकमेकावर टाकून मोठ्या प्रमाणावर नियोजित भुजलाशयीन संस्थांचे प्रस्ताव रखडवून ठेवून मत्स्य व्यवसाय विभाग, आयुक्त मत्स्य व्यवसाय यांचे माहे १२ ऑगस्ट.२०१५ रोजीचे परिपत्रकांनुसार कार्यवाही करित नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सन २०१२ ते आजतागायत सहाय्यक मत्स्य अयुक्त, नांदेड यांनी नांदेड जिल्ह्यातील मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था व सभासदांना शासनाच्या विविध योजनाचा लाभ देण्यासाठी नियमांचा भंग करून शासन निधी वितरित करित असताना अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याचा निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, याबाबत आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, म.रा. मुंबई व प्रादेशिक आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, लातूर यांचेकडे संबंधितांन विरोधात देण्यात आलेल्या निवेदनानुसार चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (५) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, त्यामागची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२३-०५-२०१६) :(१), (२), (३) व (४) प्रस्तुत प्रकरणी आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिनांक २४.२०१६ च्या पत्रान्वये चौकशी समिती नियुक्त केली असून, समिती मार्फत चौकशी करण्यात येत आहे.

- (५) उपरोक्त चौकशीत दोषी आढळल्यास संबंधितांवर उचित कारवाई करण्यात येईल.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्हयातील औढा नागनाथ येथील बसस्थानकात विषारी औषध पिऊन एका गायीचा मृत्यू झाल्याबाबत

(३४) ४८३७६ (२०-०४-२०१६). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगोली जिल्हयातील औढा नागनाथ येथील बसस्थानकात विषारी औषध पिऊन आलेल्या एका गायीचा तडफडून मृत्यू झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या संदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व अनुषंगाने मृत्यू झालेल्या गाईच्या मालकास नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२७-०५-२०१६) :(१) हिंगोली जिल्हयात औढा नागनाथ येथील बसस्थानकात एका गायीचा मृत्यू झाला असल्याचे खरे असून मृत गायीने विषारी औषध प्राशन केले होते किंवा कसे याची निश्चिती झालेली नाही.

- (२) होय. सदर घटनेबाबतची नागरिकांकडून माहिती प्राप्त होताच पशुवैद्यकीय अधिकारी यांच्याकडून बेशुद्ध अवस्थेत असलेल्या गायीवर उपचार करण्यात आलेले आहेत.
- (३) सदर गाय बेशुद्ध अवस्थेत असल्याने त्या गायीने दाखविलेल्या लक्षणांबाबतची माहिती प्राप्त होऊ शकली नाही, तसेच गायीच्या मलाकाबाबत विचारणा केली असता कोणतीही व्यक्ती मालक म्हणून पुढे आलेली नाही. अथवा त्या गायीच्या मालकाबाबत उपस्थितांकडून काहीही सांगण्यात आलेले नाही त्यामुळे सदर गायीचे शवविच्छेदन करण्यात आलेले नाही.

सदर प्रकरणी जनावराचा मृत्यू नैसर्गिक आपत्तीने झाल्याची बाब निष्पन्न होत नसल्यामुळे जनावराच्या मालकांना नुकसान भरपाई देय होत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अपारंपारिक उर्जा स्रोतांना प्राधान्य देताना ऑफ ग्रिड उर्जा
निर्मितीच्या धोरणाला मंजूरी देण्यात आल्याबाबत**

(३५) ४८६६७ (२०-०४-२०१६). प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अपारंपारिक उर्जा स्रोतांना प्राधान्य देताना ऑफ ग्रिड उर्जा निर्मितीच्या धोरणाला माहे २५ जानेवारी, २०१६ च्या दरम्यान मंजूरी देण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हरित उर्जा आणि घनकचरा व्यवस्थापनासाठी हे धोरण प्रोत्साहन देणारे आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निर्णयाचे स्वरूप काय आहे व किती वीज निर्मितीचे लक्ष ठेवण्यात आलेले आहे,

(४) असल्यास, या योजनेखाली सुमारे २ हजार ६८२ कोटी रुपये निधीची आवश्यकता आहे, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदरचा निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे,

(६) असल्यास, उक्त योजना केव्हापासून कार्यान्वित करण्यात येणार आहे वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१६-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे ही खरे आहे.

(३) शासन निर्णय क्र. अपाऊ-२०१५/प्र.क्र.३६७/ऊर्जा-७, दि.११.२.२०१६ अन्वये, राज्याचे नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून (अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत) विकेंद्रित पारेषण विरहित उर्जा निर्मितीचे एकत्रित धोरण- २०१६ जाहीर करण्यात आले आहे.

सदरच्या एकत्रित धोरणांतर्गत राज्याची पुढील ५ वर्षांसाठी खालीलप्रमाणे उद्दिष्टे निश्चित करण्यात आले असून त्यामधून उद्दिष्टांप्रमाणे प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर सर्वसाधारणपणे प्रति वर्ष होणारी वीजेची निर्मिती / बचत खालीलप्रमाणे आहे :-

(१) उद्दिष्ट :- इमारतीचे छत (रुफटॉप) व जमिनीवरील पारेषण विरहित सौर विद्युत संच :- २०० मे.वॅ. बचत/निर्मिती-२४ कोटी युनिट्स (२४० मिलियन युनिट्स) वीज निर्मिती.

(२) उद्दिष्ट :- लघुजल व नळ पाणीपुरवठ्यासाठी सौर पंपाची आस्थापना :- एकूण १०००० सौर पंप. बचत/निर्मिती - ४.८ कोटी युनिट्स (४८ मिलियन युनिट्स) वीज निर्मिती.

(३) उद्दीष्ट :- स्वयंपाकासाठी सौर ऊर्जेवर आधारित संयंत्र आस्थापना :- १,५०,००० चौ.मी. क्षमतेचे प्रकल्प. बचत/निर्मिती - १३.७७ कोटी युनिटस् (१३७.७ मिलियन युनिटस्) वीज निर्मिती.

(४) उद्दीष्ट :- सौर उष्णजल संयंत्रे आस्थापना :- ५.१ लक्ष चौ.मी.(३१८.७५ लक्ष लिटर्स) बचत/निर्मिती ३१८ मे.वॅ. इतक्या वीजेच्या उच्चतम मागणीमध्ये कपात.

(५) सौर उष्णजल संयंत्रांची आस्थापना बंधनकारक करणे.

(६) उद्दीष्ट :- बायोगॅसपासून विकेंद्रीत वीज निर्मिती प्रकल्प आस्थापना :- एकूण ४००० कि.वॅ. बचत/निर्मिती - ०.७२ कोटी युनिटस् (७.२ मिलियन युनिटस्) वीज निर्मिती.

(७) विकेंद्रित सुक्ष्म पारेषण पथदर्शी प्रकल्प :- २ गावे

(४) व (५) या धोरणांतर्गत वर नमूद केलेली उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी पुढील ५ वर्षांमध्ये जिल्हा वार्षिक योजनेमधून रु. २५००.०० कोटी, १३ वा वित्त आयोगामधून रु. १३६.०० कोटी आणि हरित ऊर्जा निधीमधून रु. ४६.०० कोटी असा एकूण रु. २६८२.०० कोटी जवळपास इतका निधी लागण्याची शक्यता आहे.

(६) व (७) सदरहू शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. २.२. मध्ये नमूद केल्यानुसार, सदरहू धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठीची कार्यपध्दती वेगळ्याने तयार करण्यात येत आहे.

किल्लारी भुंकंपग्रस्तांना कायमस्वरूपी सरकारी नोकरी देतांना आपल्या मर्जीप्रमाणे भरतीप्रक्रिया राबविणाऱ्या विभागीय दुग्धविकास अधिकाऱ्यांना निलंबित केल्याबाबत

(३६) ४८६७८ (२०-०४-२०१६). श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) किल्लारी भुंकंपग्रस्तांना कायमस्वरूपी सरकारी नोकरी देतांना आपल्या मर्जीप्रमाणे भरतीप्रक्रिया राबविणाऱ्या राज्यातील सहाही विभागीय दुग्धविकास अधिकाऱ्यांना माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निलंबित करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (१८-०५-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे. औरंगाबाद/नाशिक विभागातील नोकरभरती/पदोन्नती मधील अनियमितते प्रकरणी सहा अधिकारी कर्मचाऱ्यांना माहे डिसेंबर २०१५ मध्ये निलंबित केले आहे. यापैकी चार अधिकारी/ कर्मचारी औरंगाबाद प्रादेशिक विभागातील असून एक अधिकारी नाशिक विभागातील आणि एक अधिकारी आयुक्त (दुग्ध) कार्यालयातील आहे.

(२) होय. चौकशीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

- (३) प्रस्तुत प्रकरणी करण्यात आलेल्या प्राथमिक चौकशीत तथ्यांश दिसून आला आहे. त्याअनुषंगाने संबंधित अधिकारी / कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे. संबंधितांवर दोषारोप बजावण्यात आले असून पुढील कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मलकापूर मतदार संघातील नांदुरा शहरात १३२ के. व्ही. विद्युत सब स्टेशन नसल्याबाबत

(३७) ४८९७४ (२०-०४-२०१६). श्री.चैनसुख संचेती (मलकापूर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मलकापूर मतदार संघातील नांदुरा शहरात १३२ के. व्ही. विद्युत सब स्टेशन नसल्यामुळे शेती व उद्योग व्यवसायासाठी पुरेशा दाबाचा विद्युत पुरवठा होत नसल्याचे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नांदुरा परिसरातील छोटे मोठे उत्पादकीय उद्योग, पाणी पुरवठा योजना, ग्रामीण भागातील शेती वरील कृषी पंपाना योग्य प्रकारचा उच्च दाब क्षमतेचा विद्युत पुरवठा होत नसल्यामुळे यांची गैरसोय निर्माण झाली आहे हे हि खरे आहे काय
- (३) असल्यास, १३२ के.व्ही. सब स्टेशन निर्मिती होण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी वेळोवेळी निदर्शनास आणून दिले आहे हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केलीआहे काय ,
- (५) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१८-०५-२०१६) :(१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय.

(४) व (५) जलसंपदा विभागामार्फत जिगांव उपसा जलस सिंचन योजनेअंतर्गत नांदुरा येथे १३२ के.व्ही. उपकेंद्र उभारणे प्रस्तावित आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी प्रस्तावित उपकेंद्रात १३२/३३ के.व्ही. अतिरिक्त ५० एम.व्ही.ए. रोहित्र उभारण्याची मागणी केली असून महावितरण कंपनीकडून याबाबत प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर प्रणाली अभ्यासाद्वारे तपासून योग्य तो निर्णय घेण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील दुग्ध व्यवसाय विकास शाखेमध्ये कर्मचारी भरती व पदोन्नती मध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत

(३८) ४९०८० (२०-०४-२०१६). श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील दुग्ध व्यवसाय विकास शाखेमध्ये कर्मचारी भरती व पदोन्नती मध्ये झालेल्या गैरव्यवहार व घोटाळ्याप्रकरणी सुरु असलेली चौकशी पूर्ण झाली आहे काय,
- (२) असल्यास, चौकशीतील निष्कर्षानुसार चौकशीत दोषी असलेल्या किती अधिकाऱ्यांना निलंबन करण्यात आले आहे वा त्यांच्यावरील कारवाईची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (०६-०५-२०१६) :(१) नाही.

- (२) प्रस्तुत प्रकरणी करण्यात आलेल्या प्राथमिक चौकशीत तथ्यांश दिसून आला आहे. त्याअनुषंगाने वर्ग-१ व वर्ग-२ च्या ६ अधिकाऱ्यांना शासन स्तरावरून निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच त्यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे. संबंधितांवर दोषारोप बजावण्यात आले असून पुढील कार्यवाही सुरु आहे.
- (३) विलंब झालेला नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील घोडाझरी, लभानसरांडी व अमलनाला जलाशयातील मासेमारीचे कंत्राट सहकारी संस्थे ऐवजी खाजगी व्यक्तिला देण्यात आल्याबाबत

(३९) ४९१५३ (२०-०४-२०१६). श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील घोडाझरी, लभानसरांडी व अमलनाला जलाशयातील मासेमारीचे कंत्राट सहकारी संस्थे ऐवजी खाजगी व्यक्तिला देण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, खाजगी कंत्राटदाराला कंत्राट देण्यात आल्याने छोट्या मत्स्य सहकारी संस्थेद्वारे रोजगार मिळविणाऱ्या शेकडो सभासदांवर बेरोजगारीची पाळी आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, छोट्या जलाशयांवरील मत्स्य व्यवसाय पुन्हा सहकारी संस्थेमार्फत करण्यात येणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) :(१) होय, हे अंशतः खरे आहे. घोडाझरी व अमलनाला जलाशयाचा तलाव ठेका खाजगी संस्थेला व लभानसराड तलावाचा ठेका चंद्रई प्रकल्पग्रस्त मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था मर्यादित, निमठेला, ता.वरोरा, जि.चंद्रपूर या संस्थेला देण्यात आलेला आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) व (४) सदर जलाशय, खाजगी मासेमारांना ठेक्याने दिला असला तरी परिसरातील मासेमारी संस्थांच्या सभासदांना मासेमारी करून देणे खाजगी ठेकेदारास बंधनकारक आहे. सबब छोट्या जलाशयावरील मत्स्यव्यवसाय पुन्हा सहकारी संस्थेमार्फत करण्यात येण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**आंतरराष्ट्रीय घडामोडींमुळे दुधाच्या किंमती कोसळल्या असल्याने
त्याचा फटका शेतकऱ्यांना बसल्याबाबत**

(४०) ४९४२९ (२०-०४-२०१६). श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आंतरराष्ट्रीय घडामोडींमुळे दुधाच्या किंमती कोसळल्या असल्याने त्याचा फटका शेतकऱ्यांना बसत असल्याचे माहे जानेवारी २०१६ च्या सुमारास निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुधाच्या किंमती कोसळल्याने शेतकऱ्यांच्या पातळीवर घट आल्यामुळे दुध पावडर निर्यातीसाठी राज्य किंवा केंद्र सरकार अनुदान देण्याबाबत कोणती उपाय योजना करणार आहे,

(३) तसेच दुध पॅकेजिंग संदर्भात असलेल्या कायद्याची अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२३-०५-२०१६) : (१) आंतरराष्ट्रीय बाजारात दूध भुकटीचे दर मोठ्या प्रमाणात घसरल्यामुळे खाजगी व सहकार क्षेत्रातील दूध खरेदीच्या किंमतीत घसरण झाली होती, ही बाब शासनाच्या निदर्शनास आली होती, हे खरे आहे.

(२) दूध भुकटीच्या निर्यातीकरीता केंद्र शासनाकडून प्रोत्साहनपर देण्यात येणारे ५% अनुदान बंद करण्यात आले होते. सदर अनुदान पुनःश्च सुरु करून ते १०% करण्यात यावे, अशी विनंती केंद्र शासनास दिनांक ३/११/२०१४ व १/१२/२०१४ रोजीच्या पत्रान्वये राज्य शासनाकडून करण्यात आली आहे. याबाबत केंद्र शासनाचा निर्णय अद्यापी प्रलंबित आहे.

(३) व (४) दुधाकरिता किमान आधारभूत किंमत सद्यःस्थितीत निश्चित नाही. सदर अधिकार जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम १९५५ नुसार केंद्र शासनास आहेत. दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या हिताकरीता दुधासाठी किमान आधारभूत किंमत प्राप्त व्हावी या उद्देशाने राज्य शासनाने दि.१९/८/२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनास प्रास्ताव पाठवून विनंती केली आहे.

**लातूर जिल्ह्यातील जाणवळ ता.चाकूर भागात आढळणाऱ्या जग
प्रसिद्ध पशमी श्वानाची प्रजाति लोप पावत चालल्याबाबत**

(४१) ४९५३५ (२०-०४-२०१६). श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यातील जाणवळ ता.चाकूर भागात आढळणाऱ्या जग प्रसिद्ध पशमी श्वानाची प्रजाति कमी होत चालली आहे, हे खरे आहे काय ,

(२) असल्यास अमेरिकेतील वर्जेनिया गोल्ड पेरी, कॅनडाचे नील त्रिलोकेकर हे जानवळ येथील पशमी श्वानावर अभ्यास करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. १५१ (29)

- (३) असल्यास, जवळ येथील पश्मी कारवान श्वानाच्या संशोधन, संवर्धन करण्यासाठी शासनाने कोणती योजना कार्यान्वित केली आहे काय,
- (४) असल्यास या श्वानाच्या संशोधन, संवर्धणासाठी उपाययोजना न करण्याचे कारण काय आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) :(१) पशुसंवर्धन विभागामार्फत राज्यामध्ये दर ५ वर्षांनी पशुगणना केली जाते. सन २०१२ मध्ये घेण्यात आलेल्या १९ व्या पशुगणनेनुसार जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय भटक्या श्वानांची गणना करण्यात येऊन त्याची आकडेवारी प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे श्वानांची जातनिहाय गणना केली जात नसल्यामुळे याबाबत निश्चित सांगता येत नाही.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील वाशिम ते मालेगांव रस्त्यावरील झोडगा येथील २२० केव्ही उपकेंद्राचे बांधकाम दोन वर्षांपासून रखडले असल्याबाबत

(४२) ४९८६३ (२०-०४-२०१६). श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम जिल्ह्यातील वाशिम ते मालेगांव रस्त्यावरील झोडगा येथील २२० केव्ही उपकेंद्राचे बांधकाम दोन वर्षांपासून रखडले असून कोट्यावधीचे यंत्र धूळ खात पडून असल्यामुळे विद्युत पुरवठा योग्य दाबानुसार सुरळीत करण्यात अडचणी येत असल्याने नागरिकांना भारनियमनाचा सामना करावा लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथील नागरिकांना वीजेच्या भारनियमा पासून मुक्त करण्यासाठी सदर वीज उपकेंद्राचे बांधकाम त्वरीत करण्याबाबत शासनाने केणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२०-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

- (२) सदर उपकेंद्र व वाहिन्यांची कामे आठ वेगवेगळ्या भागांत विभागण्यात आली असून उपकेंद्राच्या तीन भागांपैकी, एण्ड बे (End bay) व उर्वरित स्थापत्य काम या भागांचे कार्यदेश देण्यात आले आहेत. तसेच साहित्य/उपकरण पुरवठा महापारेषण कंपनी करणार आहे. तसेच संलग्न वाहिनीचे काम चार भागात विभागण्यात आले असून, पहिल्या दोन भागांसाठी कार्यदेश देण्यात आले आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय या विभागाद्वारे
राबविण्यात येणाऱ्या दुधाळ, संकरित गायी, म्हशी वाटपाबाबत**

(४३) ५०३९८ (२२-०४-२०१६). श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय या विभागाद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या दुधाळ, संकरित गायी, म्हशी गट वाटप या अनुदानित योजनेतून ३० ऑक्टोबरच्या शासन निर्णयानुसार सोलापूर जिल्ह्यासह पुणे, सातारा, सांगली कोल्हापूर अहमदनगर हे जिल्हे वगळण्यात आले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ रोजी व माहे फेब्रुवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरची योजना सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती, जमाती यांच्यासाठी राबविण्याची शासनाने मंजूरी दिली असताना या योजनेतून वरील जिल्हे वगळण्यात आल्याने या संवर्गातील नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे असून नाविण्यपूर्ण राज्यास्तरीय सर्वसाधारण अनुसूचित जाती, जमाती योजनेतर्गत "६/४/२ दुधाळ संकरित गाई/म्हशींचे गट वाटप करणे" ही योजना मा.मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार जे जिल्हे दुग्धोत्पादनामध्ये स्वयंपूर्ण आहेत अशा पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर व अहमदनगर या जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात येत नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चाळीसगाव येथील महानंदाच्या दूध संकलन केंद्रावर दूध उत्पादक शेतकऱ्यांची
पिळवणूक करून सातत्याने भाव कमी देत असल्याबाबत**

(४४) ५०५७० (२०-०४-२०१६). श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चाळीसगाव येथील महानंदाच्या दूध संकलन केंद्रावर दूध उत्पादक शेतकऱ्यांची पिळवणूक सुरु असून सातत्याने भाव कमी करून दुधात पाण्यापेक्षा कमी भाव दिला जात असल्याचे दूध उत्पादक शेतकऱ्यांनी दिनांक १ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास दूध रस्त्यावर फेकून निषेध केला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना दुधाचा भाव कमी देण्याचे कारण काय आहे,

- (३) असल्यास, सदर दुध उत्पादक शेतकऱ्यांना रास्त भाव देण्याबाबत शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (२४-०५-२०१६) :(१) महानंदने प्रयोगिक तत्वावर चाळीसगाव येथील स्वतःच्या सुरु केलेल्या दुध संकलन केंद्रावर दि. १ मे, २०१५ पासून दुध खरेदी दरात कपात केल्याच्या निषेधार्थ काही दुध उत्पादकांनी दुध ओतून दिले होते, हे खरे आहे.

(२) महानंदाने दि. १.७.२०१४ पासून चाळीसगाव येथे स्वतःचे दुध संकलन सुरु केले तेव्हापासून सदर केंद्रावर जास्तीत जास्त दुध पुरवठा व्हावा या उद्देशाने महानंदने इतर स्थानिक स्पर्धक दरांच्या तुलनेत दुध उत्पादकांना अधिकचा दुध खरेदी दर दिला. मात्र यामुळे महानंदच्या व्यवस्थापनावर मोठ्या प्रमाणात आर्थिक ताण पडल्यामुळे दि. १.५.२०१५ पासून महानंदने दुध खरेदी दरात कपात केली.

(३) व (४) दिनांक १.५.२०१५ पासून रु.२० प्र.लि. याप्रमाणे देण्यात येत असलेल्या दुध खरेदी दरात महानंदने दिनांक २१.६.२०१५ पासून दरवाढ केली असून चाळीसगाव दुध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या दुध खरेदीकरीता मूळ खरेदी दर रु.२०+ संस्था कमिशन रु.१ + अंतर्गत वाहतूक ०.९० पैसे प्रति लिटर (३.५ / ८.५ गुणप्रतीच्या दुधाकरिता) याप्रमाणे रु.२१.९० प्रति देण्यात आलेला आहे.

राज्यातील सहकारी दुध संघाचे सभागृह असलेल्यांनी सन २०११ ते २०१५ या ५ वर्षात महानंदा डेअरीकडे २२०० टॅकर पाठविलेल्या भेसळयुक्त दुधाबाबत

(४५) ५०५९१ (२०-०४-२०१६). श्री.अजय चौधरी (शिवडी), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सहकारी दुध संघाचे सभागृह असलेल्यांनी सन २०११ ते २०१५ या ५ वर्षात महानंदा डेअरीकडे २२०० टॅकर पाठविलेले दुध भेसळयुक्त व हलक्याप्रतीचे असल्याने महानंदा डेअरीने घेण्यास नकार दिला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर भेसळयुक्त आणि हलक्याप्रतीचे दुध महानंदा डेअरी व्यवस्थापनाने नष्ट केले आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरचे दुध मुंबई शहरातील दुध डेअरीतून विक्री होऊ नये यासाठी बंदी घालण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने भेसळयुक्त दुध पाठविण्याऱ्यांनवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे (२५-०५-२०१६) :**(१) महानंद डेअरीतर्फे सन २०११ ते २०१५ या कालावधीत एकूण २१९४ टॅकर (दुग्धवाहिन्या) कमी गुणप्रत, वास, चव, जास्तीची आम्लता इ. निकषात बसत नसल्यामुळे महानंदकडून नाकारण्यात आलेल्या आहेत, हे खरे आहे.
- (२), (३), (४) व (५) नाकारण्यात आलेले दुध हे भेसळयुक्त नसून हलक्याप्रतीचे असल्याने सदर दूध महानंदकडून संघास परत पाठविण्यात आले.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाड्यात शेतकऱ्यांना शेती जोड व्यवसाय म्हणून सौर उर्जा प्रकल्पाकरिता
मागणी आल्यास तत्काळ मंजूरी व अनुदान देण्याबाबत**

- (४६) ५१८१२ (२०-०४-२०१६).** श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मराठवाड्यात शेतकऱ्यांना शेती जोड व्यवसाय म्हणून सौर उर्जा प्रकल्पाकरिता मागणी आल्यास तत्काळ मंजूरी व अनुदान देऊन त्यांची वीज खरेदी करू अशी घोषणा मा. उर्जा मंत्री यांनी केली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी घोषणा करुनही या प्रकल्पास मंजूरी व प्रकल्पाच्या अनुदानाची माहिती शेतकऱ्यांना लातूर जिल्ह्यातील तालुका ते जिल्हा स्तरावर मिळत नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय.
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर प्रकल्प सुरु करण्याबाबत व शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन, प्रशिक्षण, कर्ज उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे.
- (५) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे कोणती ?

- श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१६-०५-२०१६) :**(१) हे खरे नाही.
- (२) ते (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य शासनाच्या निर्णयान्वये १०० हेक्टरपर्यंतचे सर्व तलाव ग्रामपंचायतला देण्याबाबत निर्णय
झाल्यामुळे मच्छिमारांच्या हजारो सहकारी संस्था बंद पडणार असल्याबाबत**

- (४७) ५२६६६ (२०-०४-२०१६).** श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील १०० हेक्टर जलक्षेत्र असलेले पाझर तलाव ग्रामपंचायतीकडे हस्तांतरीत करण्याच्या शासनाच्या निर्णयामुळे राज्यातील हजारो मच्छीमार संस्था बंद होणार असल्याने मच्छीमारानवर बेरोजगारीचे संकट येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात ३५ जिल्हा मत्स्य व्यवसाय संघ असून सुमारे ३६०० मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था आहेत त्यांची सभासद संख्या ही साडेतीन लाखाच्या जवळपास असून या माध्यमातून जवळपास ५० लाख युवक मच्छीमारांना रोजगार मिळतो हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास या निर्णयामुळे राज्यातील शेतकऱ्यांप्रमाणे मत्स्य व्यवसायिकांवर आत्महत्या करण्याची वेळ येवू नये यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे (०३-०५-२०१६) : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

राज्यात सद्यःस्थितीत सुमारे २९३१ प्राथमिक मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था असून ३४ जिल्हा संघ, २ विभागीय संघ व १ शिखर संघ पंजीकृत आहेत. भूजल क्षेत्रामधील प्राथमिक मच्छीमार सहकारी संस्थांची सभासद संख्या १,६४,९८४ इतकी आहे.

(३) केंद्र शासनाच्या पेसा कायद्यातील तरतुदीनुसार ग्राम पंचायती आर्थिक दृष्ट्या व व्यवहारीक दृष्ट्या सक्षम व स्वयंपूर्ण होण्यासाठी तसेच लघु जलशयांच्या बाबतीत निर्माण झालेल्या महसूलाचा विनियोग संबंधित पंचायत क्षेत्राच्या विकासासाठी होण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्राच्या मासेमारीबाबत अधिनियम १९६० मध्ये सुधारणा करण्यात आलेली आहे. तसेच राज्यातील ज्या तलावांचे मासेमारी हक्क विभागांकडे हस्तांतरीत झाले आहे अशा तलावांचे मासेमारी ठेके दिनांक २६/६/२०१४ नुसार विहित केलेल्या सुधारीत तलाव ठेका धोरणानुसार दिले जातात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दुष्काळग्रस्त मराठवाडा व विदर्भातील शेतकऱ्यांना शेतीसाठी मंजूर करण्यात आलेल्या सौर ऊर्जा पंप वाटपाबाबत मराठवाड्यावर अन्याय झाल्याबाबत

(४८) ५२७०८ (२१-०४-२०१६). श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दुष्काळग्रस्त मराठवाडा व विदर्भातील शेतकऱ्यांना केंद्र शासन व राज्य शासनमार्फत १० हजार सौर ऊर्जा पंप मंजूर करण्यात आलेले आहेत त्यापैकी महाराठवड्यातील जालना जिल्ह्याला केवळ १९९ पंप देण्यात आलेले आहेत उर्वरित पंप विदर्भाला देण्यात आलेले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या निर्णयामुळे दुष्काळग्रस्त मराठवाड्यातील बीड, परभणी, उस्मानाबाद, लातूर, नांदेड, हिंगोली औरंगाबाद या जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांवर अन्याय झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांना सौरपंपाचे समान वाटप होण्यासाठी शासन कोणती कार्यवाही करणार आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१८-०५-२०१६) :(१) होय, हे खरे आहे. राज्यात अटल सौर कृषी पंप योजना राबविण्यात येत असून त्या अंतर्गत १०,००० सौर कृषी पंप आस्थापित करण्याचा पथदर्शी प्रकल्प राबविण्यात येत आहे याअंतर्गत विदर्भातील ६ आत्महत्याग्रस्त जिल्हे तसेच राज्यातील इतर एकूण १५ जिल्ह्यांपैकी मराठवाड्यातील, जालना, बीड व उस्मानाबाद जिल्ह्यांत अनुक्रमे १९०, २०० व १९० एवढे सौरकृषी पंप देण्यात येणार आहेत.

(२) हे खरे नाही. सौर कृषीपंप योजनेअंतर्गत सध्या पथदर्शी प्रकल्प म्हणून १०, ००० सौर कृषी पंप बसविले जात आहेत व त्यामध्ये बीड आणि उस्मानाबाद या जिल्ह्यांचाही समावेश आहे. हा पथदर्शी प्रकल्प यशस्वी झाल्यानंतर महाराष्ट्रात एकूण ५ लाख सौर कृषी पंप बसविणेचे प्रयोजन आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर महाऔष्णिक विद्युत केंद्रातील हाताळणी विभागातील कोळसा वाहून नेणाऱ्या १०३ क्रमांकाच्या कन्व्हेअर बेल्टला आग लागल्याबाबत

(४९) ५२७५० (२४-०४-२०१६). **श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) :** सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चंद्रपूर महाऔष्णिक विद्युत केंद्रातील हाताळणी विभागातील कोळसा वाहून नेणाऱ्या १०३ क्रमांकाच्या कन्व्हेअर बेल्टला दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी आग लागल्याने वीज केंद्राचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ही आग कशामुळे लागली आहे व या आगीत किती नुकसान झाले आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्याअनुषंगाने कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (२७-०५-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

सदर आगीमध्ये कन्व्हेअर बेल्ट क्र. १०३ अ व ब चे ३०० मीटर लांबीचे पट्टे जळाले असून २४ मीटर लांबीचे कन्व्हेअर गॅन्ट्री स्ट्रक्चर काही प्रमाणात वाकले आहेत.

(२) बेल्ट क्र. १०३ ब हा ड्राईव्ह पुलीवर स्लिप झाल्यामुळे, ड्राईव्ह पुलीची रबर लॅंगीग व कन्व्हेअर बेल्ट मध्ये घर्षण होवून आग लागली असल्याचे आढळून आले. या आगीमध्ये अंदाज रु. २५ लाखाचे नुकसान झाले आहे.

(३) व (४) कन्व्हेअर बेल्ट क्र. १०३ ब हा ड्राईव्ह पुलीवर स्लिप झाल्यामुळे ड्राईव्ह पुलीची रबर लॅंगीग व कन्व्हेअर बेल्टमध्ये घर्षण झाल्याने आग लागली असून आग लागू नये यासाठी खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या.

अ) कन्व्हेअर बेल्टवर काम करणाऱ्या सर्व कामगारांना अग्निशमन संबंधिचे प्रात्यक्षिक तसेच अग्निशमन संबंधी करावयाच्या कार्यवाहीचे व उपाययोजनाचे प्रशिक्षण देण्यात आले.

ब) प्रत्येक महिन्यामध्ये एकदा स्वयंचलीत हॉयड्रन्ट सिस्टीमची चाचणी घेण्यात येऊन त्या सिस्टीमची सतत उपलब्धता करण्यात येईल.

क) महिन्यातून एकदा प्रेशराईज पाण्याद्वारे कोळसा वाहून नेणाऱ्या पट्ट्यांचे डेक प्लेट व पट्ट्यांच्या खालच्या बाजूवर साचलेली कोल डस्ट साफ करण्यात येईल तसेच टनेलमध्ये असणाऱ्या बेल्टचे पाण्याद्वारे साफसफाईवर विशेष भर देण्यात येईल.

ड) फायर अलार्म व फायर डिटेक्शन सिस्टम बसविण्या संबंधिचे प्रस्ताव मांडण्यात येतील.

इ) प्रत्येक पट्ट्यावर स्वयंचलीत हॉयड्रन्ट सिस्टम बसविण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विंड वर्ल्ड इंडिया या कंपनीने वीज निर्मितीसाठी मागील चार वर्षांपासून
शेतक-यांच्या जमिनी ताब्यात घेतल्या बाबत**

(५०) ५२८४३ (२१-०४-२०१६). श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील भूम व वाशी तालुक्यामध्ये विंड वर्ल्ड इंडिया या कंपनीने वीज निर्मितीसाठी मागील चार वर्षांपासून शेतक-यांच्या जमिनी ताब्यात घेतलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अद्यापपर्यंत तेथे एकही मेगावॉट वीज निर्मिती झालेली नाही व भविष्यात वीज निर्मिती होण्याची शक्यताही दिसत नाही. हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास सदरील शेतक-यांच्या शेत जमिनी परत करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे (१६-०५-२०१६) : (१) ते (४) पवन उर्जा प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या जमिनी ह्या विकासक/प्रकल्पधारक यांच्यामार्फत परस्पर शेतकऱ्यांकडून घेतल्या जातात.

मे. विंड वर्ल्ड इंडिया या कंपनीने उस्मानाबाद जिल्ह्यातील भूम व वाशी तालुक्यातील गावामधील जमिनी चालू बाजारभाव व रेडी रेकनर दराप्रमाणे शेतकऱ्यांनी मान्य केलेल्या दरात विकत घेतल्या आहेत.

मे. विंड वर्ल्ड इंडिया या कंपनीकडून उस्मानाबाद जिल्ह्यातील भूम व वाशी तालुक्यामध्ये पवनऊर्जा प्रकल्प नोंदणीसाठीचा प्रस्ताव महाऊर्जा, पुणे यांना प्राप्त झालेला नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.